

**LEIDRAAD EXPERTISEPROCEDURE NVvR TEN BEHOEVE VAN KLACHTENSITUATIE ELDERS
VERSIE V.2.1 GEACCORDEERD AV 7 NOVEMBER 2019**

Belangrijkste wijziging v2: introductie van de radioloog-editor (fase 3) en loslaten consensus rapportage (fase 4)

Inleiding

Deze leidraad van de Nederlandse Vereniging voor Radiologie (NVvR) handelt over verzoeken tot herbeoordeling van radiologisch onderzoek bij een klachtensituatie. Verzoeken tot herbeoordeling kunnen gedaan worden door niet-medische instanties als IGJ, klachtencommissie, rechtbank, of Openbaar Ministerie, maar hieronder wordt uitgegaan van de meest voorkomende situatie dat aansprakelijkheidsverzekeraars of letselschadebureau's expertise inroepen. Ook is deze leidraad van toepassing wanneer een Calamiteitenonderzoekscommissie de expertise van de NVvR inroept. De NVvR vindt het haar taak en plicht om aan dergelijke verzoeken mee te werken, ter bescherming en bevordering van de kwaliteit van de radiologie en van de beroepsgroep van radiologen. Tevens wordt gehoopt hiermee juridische (vervolg)procedures te voorkomen. De onafhankelijkheid en deskundigheid van de NVvR als wetenschappelijke vereniging waarborgt daarbij een zorgvuldige en uniform uitgevoerde herbeoordelingsprocedure.

Deze leidraad is niet bedoeld voor reguliere second opinions of voor herbeoordeling van het werk van niet-radiologen. In geval er verschillen bestaan met eventuele andere procedures voor herbeoordeling is deze leidraad leidend.

Procedure in het kort

- I Formulier met globale informatie over opdrachtgevers, locatie van casus en soort casus wordt ingestuurd aan commissie Expertise van NVvR. Formulier bevat de twee standaardvragen die aan panel kunnen worden gesteld. Als verzoek door commissie Expertise niet in behandeling wordt genomen stopt de procedure.
- II Expertisepanel van drie radiologen plus een radioloog-editor wordt binnen de NVvR gezocht.
- III Bureau NVvR informeert opdrachtgevers als expertisepanel is gevonden. Verzoek aan opdrachtgevers om digitale stukken toe te sturen aan bureau NVvR. Bureau NVvR stuurt de casus door aan het Expertisepanel, en het verslag van de eerste radioloog aan de radioloog-editor. Expertisepanel blijft voor opdrachtgevers anoniem.
- IV Elk lid van het Expertisepanel rapporteert zijn bevindingen aan de radioloog-editor en aan bureau NVvR. De radioloog-editor vergelijkt de bevindingen van het panel met het verslag van de eerste radioloog en stelt een concept-adviesrapportage op, die hij voorlegt aan de commissie Expertise NVvR.
- V De commissie Expertise NVvR beoordeelt of het Expertisepanel in redelijkheid tot deze concept-adviesrapportage kon komen en legt deze voor aan beide opdrachtgevers. De commissie Expertise beoordeelt, zo nodig na overleg met het expertisepanel, of hun reactie aanleiding geeft tot het opstellen van een addendum.
- VI De commissie Expertise NVvR stelt de adviesrapportage, eventueel met addendum, bestuurlijk vast en stuurt deze aan opdrachtgevers, inclusief factuur.

De processtappen worden hieronder nader toegelicht.

Ad I Verzoek tot herbeoordeling aan NVvR

Een verzoek tot herbeoordeling wordt schriftelijk, via een daartoe bestemd formulier, ingediend bij het bureau NVvR. Gevraagd wordt om de casus slechts globaal en anoniem toe te lichten om de casus gericht uit te kunnen zetten binnen de vereniging. Het is in deze fase niet nodig en zelfs onwenselijk om inhoudelijke casusgegevens in te sturen. Het bureau NVvR zal bij onduidelijkheden nadere informatie bij de opdrachtgevers vragen. De NVvR neemt in beginsel alleen verzoeken in behandeling, die aantoonbaar gedaan worden namens twee partijen in een onderlinge klachtensituatie¹. Correspondentie wordt met beide opdrachtgevers gelijktijdig gevoerd, om de zorgvuldigheid en transparantie van de procedure te illustreren, maar ook om de onafhankelijkheid van de NVvR te benadrukken.

Hiermee wil de NVvR voorkomen partij te worden in een klachtensituatie dan wel de indruk te geven bij een partij te horen. Op deze wijze bewaart de NVvR haar onafhankelijkheid als wetenschappelijke vereniging.

Niet alle vraagstellingen zijn ontvankelijk. Er wordt door de NVvR slechts een herbeoordeling gegeven op een vraagstelling op het medisch-inhoudelijk vakgebied. Vraagstellingen waarbij (impliciet) een uitspraak van de NVvR wordt gevraagd over de verwijtbaarheid van iemands handelen worden niet in behandeling genomen. De NVvR oordeelt bovendien niet twee keer in dezelfde casus en behoudt zich ook verder het recht voor een casus gemotiveerd niet in behandeling te nemen.

Het Expertisepanel van de NVvR beantwoordt daarom uitsluitend de volgende vragen:

1. Hoe luidt, op basis van de beschikbare gegevens, uw verslag?
2. Wat vindt u van het oorspronkelijke verslag?

De inhoud van deze herbeoordelingsprocedure dient door de opdrachtgevers tot herbeoordeling te worden onderschreven. Afwijkingen van de procedure zijn niet toegestaan en leiden tot het niet honoreren van het verzoek tot herbeoordeling dan wel niet verstrekken van een adviesrapportage. Het is wenselijk dat de aanvragende partijen vanaf het begin hun cliënten informeren van deze procedure en het feit dat ze bij de NVvR een verzoek om herbeoordeling indienen. Zowel patiënt als radioloog dienen een formulier in te vullen waarmee ze instemmen met het insturen van de benodigde gegevens en het gebruik daarvan conform deze Leidraad. Bij de aanmelding van een expertisecasus wordt een startbedrag van € 200 berekend.

Ad II Benoeming expertisepanel van drie radiologen plus een radioloog-editor

Aan een NVvR-sectie² wordt gevraagd om een panel van drie radiologen plus een vierde radioloog-editor voor te dragen dat gericht is op de voorliggende casus. Alleen actieve radiologen, die in staat zijn om een genuanceerd oordeel te vormen over een casus met in achtneming van de volledige context, en op de hoogte zijn van de voor de beroepsgroep geldende protocollen en standaarden, zijn geschikt om in een Expertisepanel zitting te nemen.

¹ De procedure van deze leidraad geldt ook voor expertiseverzoeken die gedaan worden door een onafhankelijke instantie die een klachtensituatie onderzoekt. Waar hier gesproken wordt over opdrachtgevers, wordt in dat geval 'opdrachtgever' bedoeld.

² De NVvR kent secties, waarbinnen radiologen zich hebben georganiseerd rondom een bepaald aandachtsgebied in de radiologie.

De identiteit van het Expertisepanel (drie radiologen plus vierde radioloog-editor) wordt aan de opdrachtgevers niet bekend gemaakt, om te voorkomen dat de leden van het panel kunnen worden beïnvloed of in de toekomst worden aangesproken, bijvoorbeeld door de collega wiens bevindingen worden herbeoordeeld. De leden van dit panel worden geacht daarbij te handelen zoals een zorgvuldig handelend en redelijk bekwaam radioloog betaamt, op het specifieke deelgebied van de radiologie waarop de casus speelt, maar de leden ervan hoeven dus niet als expert op hun vakgebied bekend te staan. De kwaliteiten van het individuele panellid zijn door de herbeoordeling door een panel van drie radiologen ook minder van belang. Uiteraard is wel van belang dat de leden van het Expertisepanel genuanceerd kunnen oordelen, op basis van binnen het beroepsveld geaccepteerde gebruiken en normen, en geen relatie hebben (gehad) met een der partijen of de locatie waar de casus speelt. Het panel wordt gevarieerd samengesteld voor wat betreft hun werkomstandigheden (academisch, niet-academisch, geografische spreiding). Bij de samenstelling van het panel wordt door ons verder gelet op het voorkómen van belangenverstrengeling en vooringenomenheid. Ten slotte waarborgt de onafhankelijkheid en deskundigheid van de NVvR als wetenschappelijke vereniging een zorgvuldige en uniform uitgevoerde herbeoordelingsprocedure.

Een commissie Expertise NVvR benoemt de leden van het Expertisepanel en vormt het contact tussen Expertisepanel en opdrachtgevers van herbeoordeling.

III Inzending casusmateriaal door opdrachtgevers

Het Bureau NVvR informeert de opdrachtgevers van de benoeming van het panel en verzoekt aan opdrachtgevers om gezamenlijk de stukken samen te stellen en digitaal te sturen aan het Bureau, waar mogelijk geanonimiseerd.

Het verslag van de eerste radioloog dient gescheiden van het overige casusmateriaal te worden aangeleverd, in tweevoud of per mail via een beveiligde verbinding. Het overige casusmateriaal dient digitaal in vijfvoud, op cd/dvd/usb-stick, te worden aangeleverd.

Het Bureau NVvR stuurt het casusmateriaal door aan de leden van het Expertisepanel, inclusief de vierde radioloog-editor. Het verslag van de eerste radioloog wordt door het Bureau NVvR niet aan alle panellleden maar slechts aan de radioloog-editor gestuurd. Doordat de drie panellleden die de herbeoordeling doen niet geïnformeerd worden over het verslag van de eerste beoordelaar, wordt het risico op hindsight bias bij hen fors gereduceerd.

Het bureau NVvR houdt één exemplaar van beide gegevensdragers tot vijf jaren na oplevering van de rapportage in archief.

Alle informatie die bij de oorspronkelijke (eerste) beoordeling door de radioloog beschikbaar was, dient beschikbaar te zijn voor het Expertisepanel, inclusief decursus, relevante correspondentie, oorspronkelijke aanvraag, aanvullend lab-onderzoek en verslagen. Bij het ontbreken van relevante klinische gegevens treedt onnodige vertraging op in het proces, of kan door het Expertisepanel zelfs geen adviesrapport worden opgesteld.

IV Beoordeling door Expertisepanel

Uitgangspunt bij de herbeoordeling is dat geprobeerd wordt zo goed mogelijk de oorspronkelijke situatie rondom de eerste beoordeling van het onderzoek na te bootsen. Het is echter onvermijdelijk dat het Expertisepanel weet dat er een klacht ten grondslag ligt aan de casus die herbeoordeeld wordt. Het optreden van hindsight bias is dan ook niet volledig te vermijden, maar moet door een alerte houding en onderling overleg van het panel zoveel mogelijk worden gereduceerd.

De norm die wordt aangelegd bij de herbeoordeling is die van de zorgvuldig handelend en redelijk bekwaam radioloog, die handelt volgens de richtlijnen en standpunten zoals die op het moment van

de eerste beoordeling bekend en aanvaard waren binnen de beroepsgroep van radiologen. De drie leden van het Expertisepanel beoordelen individueel het toegestuurde casusmateriaal en sturen elk hun radiologisch verslag in aan de vierde radioloog-editor en (ter archivering en bewaking van de voortgang) aan het bureau NVvR. De vierde radioloog-editor stelt aan de hand van de bevindingen een concept-adviesrapportage op, waarbij melding wordt gemaakt van relevante verschillen in de beoordeling door de panelleden. De radioloog-editor vergelijkt vervolgens de bevindingen van het expertisepanel met het verslag van de eerste beoordelaar, en formuleert zijn conclusie in de concept-adviesrapportage. Deze wordt daarna voorgelegd aan de commissie Expertise NVvR.

V **Toetsing door commissie Expertise**

De commissie Expertise NVvR verricht een globale toetsing met als uitgangspunt de vraag of het Expertisepanel in redelijkheid tot de inhoud van haar rapportage kon komen. De commissie Expertise NVvR gaat niet de herbeoordeling overdoen, maar kan via de radioloog-editor wel een toelichting vragen op de werkwijze van het expertisepanel. De commissie Expertise legt de concept-adviesrapportage vervolgens voor aan de opdrachtgevers.

Blokkeringsrecht partij cliënt

De concept-adviesrapportage wordt ten behoeve van de wettelijk verplichte mogelijkheid van blokkeringsrecht eerst voorgelegd aan de partij van cliënt-patiënt. Wanneer deze het blokkeringsrecht inroept, informeert de commissie Expertise daarover de wederpartij en wordt er overgegaan tot de laatste fase van deze Leidraad. Wanneer binnen de gestelde termijn geen gebruik wordt gemaakt van het blokkeringsrecht, stuurt de commissie Expertise NVvR de rapportage naar beide opdrachtgever(s)

Hoor/wederhoorprocedure en Addendum

Aan beide opdrachtgevers wordt gevraagd om feitelijke onjuistheden of onvolledigheden die relevant zijn voor de vorming van het oordeel van het expertisepanel, te melden aan de commissie Expertise NVvR.

De commissie Expertise beoordeelt, zo nodig na overleg met de radioloog-editor, of een reactie van de opdrachtgevers, bijvoorbeeld dat er gegevens ontbreken die relevant geacht worden voor het expertisepanel, dient te leiden tot de opstelling van een addendum aan de concept-adviesrapportage. De inhoud van de concept-adviesrapportage wordt niet gewijzigd.

VI **De commissie Expertise NVvR stelt de adviesrapportage, eventueel met addendum, bestuurlijk vast en stuurt deze aan opdrachtgevers, inclusief factuur.**

Na het doorlopen van de vorige fase, of na het verstrijken van de gegeven reactietermijn, wordt de definitieve adviesrapportage (met eventueel een gedateerd addendum), samen met de factuur aan de opdrachtgevers gestuurd door de commissie Expertise NVvR.

De NVvR vindt het redelijk om haar tijdsbesteding te laten honoreren. Er wordt een uniform starttarief gehanteerd van € 200,-.

Daarnaast geldt een geïndexeerd uurtarief (in 2017 een bedrag van € 185,-) voor de radiologen van het panel en de commissie Expertise NVvR, en een geïndexeerd uurtarief voor de ondersteuning door het bureau NVvR (in 2017 een bedrag van € 70,-).

Een rekenvoorbeeld ter indicatie van de gemiddelde kosten van een herbeoordeling:

startkosten € 200

4 radiologen x 4 uur x € 185 = € 2960

bureaunkosten 6 uur x € 70 = € 420

commissie Expertise NVvR 2 uur x € 185 = € 370

Totaal € 3750,-

De werkelijke kosten kunnen hoger uitvallen, afhankelijk van de complexiteit van het expertiseverzoek en het al dan niet vlotte verloop van de procedure.